

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 15. decembra 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Nariadenie (ES) č. 1210/2003 – Osobitné obmedzenia hospodárskych a finančných vzťahov s Irakom – Článok 4 – Zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov patriacich osobám, orgánom a subjektom spojeným s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna – Článok 6 – Prevod na nástupnícke štruktúry Fondu rozvoja pre Irak – Vlastníctvo zmrazených finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov“

V spojených veciach C-753/21 a C-754/21,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) z 2. decembra 2021 a doručené Súdnemu dvoru 8. decembra 2021, ktoré súvisia s konaniami:

Instrubel NV

proti

Montana Management Inc.,

BNP Paribas Securities Services (C-753/21),

a

Montana Management Inc.

proti

Heerema Zwiijndrecht BV,

BNP Paribas Securities Services (C-754/21),

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory M. Safjan (spravodajca), sudcovia N. Piçarra a N. Jääskinen,

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Instrubel NV a Heerema Zwijndrecht BV, v zastúpení: S. Bonifassi a F. Boucard, avocats,
- Montana Management Inc., v zastúpení: D. Célice a B. Périer, avocats,
- BNP Paribas Securities Services, v zastúpení: J. Martinet, avocat,
- francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard a J.-L. Carré, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: J.-F. Brakeland a M. Carpus Carcea, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 4 ods. 2 až 4 a článku 6 nariadenia Rady (ES) 1210/2003 zo 7. júla 2003 o niektorých osobitných obmedzeniach hospodárskych a finančných vzťahov s Irakom, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) 2465/96 (Ú. v. EÚ L 169, 2003, s. 6; Mim. vyd. 10/003, s. 260), naposledy zmeneného nariadením Rady (EÚ) č. 85/2013 z 31. januára 2013 (Ú. v. EÚ L 32, 2013, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1210/2003“).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch sporov, prvého medzi spoločnosťou Instrubel NV na jednej strane a spoločnosťami Montana Management Inc. a BNP Paribas Securities Services (ďalej len „BNP Paribas“) na strane druhej (C-753/21), a druhého medzi spoločnosťou Montana Management na jednej strane a spoločnosťami Heerema Zwijndrecht BV (ďalej len „Heerema“) a BNP Paribas na strane druhej (C-754/21) v súvislosti s platnosťou ochranných a zabezpečovacích opatrení, ktoré vykonali Instrubel a Heerema vo vzťahu k zmrazeným aktívam z dôvodu pohľadávok, ktoré majú tieto podniky voči štátu Irak.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Podľa odseku 12 rezolúcie č. 1483 (2003), ktorú 22. mája 2003 prijala Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov, táto Bezpečnostná rada „berie na vedomie zriadenie Fondu rozvoja pre Irak, ktorý bude vo držbe Centrálnej banky Iraku“.

4 Odsek 14 tejto rezolúcie stanovuje:

„... Fond rozvoja pre Irak sa bude používať transparentne na uspokojenie humanitárnych potrieb irackého ľudu, na účely hospodárskej obnovy a obnovy infraštruktúry Iraku, pokračovania v odzbrojovaní Iraku, výdavkov irackého civilnej správy a na iné účely slúžiace záujmom irackého ľudu.“

5 Odsek 23 uvedenej rezolúcie uvádza:

„Všetky členské štáty, v ktorých sa nachádzajú:

- a) finančné prostriedky alebo iné finančné aktíva alebo hospodárske zdroje predchádzajúcej irackej vlády alebo orgánov, podnikov alebo politických inštitúcií, ktoré opustili Irak v čase prijatia tejto rezolúcie, alebo
- b) finančné prostriedky alebo iné finančné aktíva alebo hospodárske zdroje vyvezené z Iraku alebo nadobudnuté Saddámom Husajnom alebo inými vysokými predstaviteľmi bývalého irackého režimu alebo ich blízkymi rodinnými príslušníkmi, vrátane subjektov patriacich týmto osobám alebo iným osobám konajúcim v ich mene alebo podľa ich pokynov, alebo subjektov nachádzajúcich sa pod ich priamou alebo nepriamou kontrolou,

sú povinné bezodkladne zmraziť tieto finančné prostriedky alebo iné finančné aktíva alebo hospodárske zdroje, a za predpokladu, že tieto finančné prostriedky alebo iné finančné aktíva alebo hospodárske zdroje neboli predmetom záložného práva, ktoré zriadil súdny orgán, správny orgán alebo rozhodcovský orgán, alebo predmetom rozhodnutia súdneho orgánu, správneho orgánu alebo rozhodcovského orgánu, sú povinné ich bezodkladne previesť do Fondu rozvoja pre Irak, pričom žiadosti jednotlivcov alebo mimovládnych subjektov týkajúce sa týchto prevedených finančných prostriedkov alebo iných finančných zdrojov môžu byť predložené zastupujúcej vláde Iraku uznanej medzinárodným spoločenstvom, pokiaľ neboli predložené inak...“

6 Bezpečnostná rada Organizácie Spojených národov prijala 15. decembra 2010 rezolúciu 1956 (2010), ktorá v odseku 5 stanovuje:

„[Bezpečnostná rada] rozhodla o prevode všetkých výnosov z Fondu rozvoja pre Irak na účet alebo účty nástupníckych štruktúr irackej vlády a o zavretí Fondu rozvoja pre Irak najneskôr do 30. júna 2011 a žiada o doručenie písomného potvrdenia po uskutočnení prevodu a zavretia tohto fondu.“

Právo Únie

Nariadenie č. 1210/2003

7 Odôvodnenie 5 nariadenia č. 1210/2003 znie:

„Aby členské štáty mohli uskutočniť prevod zmrazených finančných prostriedkov, hospodárskych zdrojov a výnosov z hospodárskych zdrojov do Fondu rozvoja pre Irak, treba vytvoriť ustanovenie pre takéto finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré majú byť odmrázene.“

8 Podľa článku 1 bodov 4 a 5 tohto nariadenia:

„Na účely tohto nariadenia platia tieto definície:

...

4. ‚zmrazenie finančných prostriedkov‘ je zabránenie akéhokoľvek pohybu, prevodu, zmeny, použitia alebo nakladania s finančnými prostriedkami akýmkoľvek spôsobom, ktorý by mal za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, množstva, miesta, vlastníctva, držby, charakteru, určenia alebo inú zmenu, ktorá by umožnila používanie finančných prostriedkov vrátane riadenia portfólia;

5. ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov‘ je zabránenie ich použitia na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom, okrem iného vrátane ich predajom, prenajímaním alebo založením.“

9 Článok 4 ods. 2 až 4 uvedeného nariadenia stanovuje:

„2. Všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria alebo ktoré vlastní alebo majú v držbe nižšie uvedené osoby, identifikované Výborom pre sankcie a uvedené v zozname prílohy IV, sa zmrazia:

a) bývalý prezident Saddam Hussein;

b) vyšší úradníci jeho režimu;

c) najbližší členovia ich rodín alebo

d) právnické osoby, orgány alebo organizácie, ktoré sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou, priamo alebo nepriamo, osôb uvedených v písm. a), b) a c) alebo fyzická alebo právnická osoba, ktorá koná v ich mene alebo na ich príkaz.

3. Fyzickým alebo právnickým osobám, orgánom alebo subjektom uvedeným v prílohe IV sa priamo ani nepriamo a ani v ich prospech nedajú k dispozícii žiadne finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje. Neposkytnú sa žiadne finančné prostriedky, priamo alebo nepriamo, alebo v prospech fyzickej a právnickej osobe, orgánu alebo organizácii, ktoré sú uvedené v prílohe IV.

4. Neposkytnú sa žiadne hospodárske zdroje, priamo alebo nepriamo, alebo v prospech fyzickej alebo právnickej osobe, orgánu alebo organizácii, ktoré sú uvedené v prílohe IV, na zaobstaranie si finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb touto osobou, orgánom alebo organizáciou.“

10 Článok 6 nariadenia č. 1210/2003 stanovuje:

„1. Odchyľne od článku 4 môžu príslušné orgány uvedené na internetových stránkach vymenovaných v prílohe V povoliť uvoľnenie zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) finančné prostriedky a hospodárske zdroje sú predmetom záložného práva, ktoré zriadil súdny orgán, správny orgán alebo rozhodcovský orgán pred 22. májom 2003, alebo sú predmetom rozhodnutia súdneho orgánu, správneho orgánu alebo rozhodcovského orgánu vynešeného pred týmto dátumom;
- b) finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sa použijú výlučne na uspokojenie pohľadávok zabezpečených takýmto záložným právom alebo uznaných za platné v takomto rozhodnutí v rámci obmedzení stanovených príslušnými zákonmi a právnymi predpismi upravujúcimi práva osôb s takýmito pohľadávkami;
- c) vyhovie žiadosti neporušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3541/92 [zo 7. decembra 1992, ktorým sa zakazuje uspokojovanie nárokov Iraku, pokiaľ ide o zmluvy a transakcie, ktorých plnenie bolo dotknuté Rezolúciou Bezpečnostnej Rady Organizácie spojených národov č. 661 (1990) a súvisiacimi rezolúciami (Ú. v. ES L 361, 1992, s. 1; Mim. vyd. 11/018, s. 222)]; a
- d) uznanie záložného práva alebo rozhodnutia nie je v rozpore s verejným poriadkom v dotknutom členskom štáte.

2. Vo všetkých ostatných prípadoch sa finančné prostriedky, hospodárske zdroje a výnosy z hospodárskych zdrojov, ktoré sú zmrazené podľa článku 4, uvoľnia iba na účel ich prevodu na nástupnícke štruktúry Fondu rozvoja pre Irak zriadené irackou vládou za podmienok stanovených v rezolúciách BR OSN 1483 (2003) a 1956 (2010).“

- 11 Spoločnosť Montana Management bola nariadením Komisie (ES) č. 785/2006 z 23. mája 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 1210/2003 (Ú. v. EÚ L 138, 2006, s. 7), zapísaná na zoznam fyzických a právnických osôb, orgánov alebo subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje článok 4 ods. 2 až 4 nariadenia č. 1210/2003, obsiahnutý v prílohe IV uvedeného nariadenia.

Nariadenie (ES) č. 1799/2003

- 12 Odôvodnenie 4 nariadenia Rady (ES) č. 1799/2003 z 13. októbra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1210/2003 (Ú. v. EÚ L 264, 2003, s. 12; Mim. vyd. 10/003, s. 310) znie:

„Podľa rezolúcie 1483 (2003) je zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov prvým krokom v procese, ktorého cieľom je ich prevod do Fondu rozvoja pre Irak. Rezolúcia z tohto procesu vyníma tiež finančné prostriedky a hospodárske zdroje vytvorené alebo použité pred 22. májom 2003, ktoré sú predmetom záložného práva alebo rozsudku. Ďalšie uplatňovanie opatrení, ktoré sa týkajú zmrazenia, preto nie je vhodné v prípade, ak sú príslušné finančné prostriedky a hospodárske zdroje výslovne vyňaté z požiadavky na ich prevod do fondu.“

Francúzske právo

- 13 Článok R. 523 – 3 code des procédures civiles d'exécution (Občiansky exekučný poriadok) znie:

„Ochranné zabezpečovacie opatrenie sa dlžníkovi oznámi do ôsmich dní úkonom súdneho exekútora, inak sa toto opatrenie stane obsolétnym.

Platnosť tohto úkonu je podmienená tým, že musí obsahovať:

...

- (2) Kópiu zápisnice o zabezpečovacom opatrení a záznam informácií oznámených treťou osobou, ktorej sa zabezpečovacie opatrenie týka, ak jej bol úkon doručený elektronicky;
- (3) Zmienku, napísanú veľmi výrazným písmom, o práve dlžníka podať na exekučný súd v mieste svojho bydliska v prípade, že nie sú splnené podmienky platnosti zabezpečovacieho opatrenia, návrh na zrušenie tohto opatrenia.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

Vec C-753/21

- 14 V nadväznosti na dve rozhodcovské rozhodnutia vydané 6. februára 1996 a 22. marca 2003, ktoré sa medzičasom stali právoplatnými a ktoré ukladajú štátu Irak povinnosť zaplatiť určitú sumu spoločnosti Instrubel, založenej podľa holandského práva, Tribunal de grande instance de Paris (Všeobecný súd Paríž, Francúzsko) vydal 20. marca 2013 dva exekučné príkazy.
- 15 Dňa 20. januára 2014 na účely výkonu týchto dvoch rozhodcovských rozhodnutí dala Instrubel v spoločnosti BNP Paribas vykonať ochranné zabezpečovacie opatrenia „voči Irackej republike a jej subjektom, ktorých finančné prostriedky patria Iraku podľa rezolúcií OSN, a to spoločnosti Montana [Management]“. Uvedené zabezpečovacie opatrenia boli 28. júla 2014 oznámené štátu Irak, ktorý ich nespochybnil.
- 16 Dňa 26. decembra 2017 podala Montana Management na exekučný súd v rámci Tribunal de grande instance de Bobigny (Všeobecný súd Bobigny, Francúzsko) návrh proti spoločnosti Instrubel, ktorým navrhla zrušenie zabezpečovacích opatrení, pričom sa dovoľavala tak obsolétnosti, ako aj neplatnosti týchto opatrení z dôvodu, že jej neboli oznámené, hoci bola vlastníčkou finančných prostriedkov, ktorých sa uvedené opatrenia týkali.
- 17 Rozsudkom z 24. júla 2018 tento exekučný sudca konštatoval obsolétnosť zabezpečovacích opatrení a nariadil ich zrušenie. Usúdil totiž, že vzhľadom na to, že zápisnice o zabezpečovacích opatreniach označujú ako dlžníka štát Irak a jeho subjekty, najmä spoločnosť Montana Management, túto spoločnosť treba považovať za dlžníčku v zmysle článku R. 523 – 3 Občianskeho exekučného poriadku. Preto podľa uvedeného exekučného sudcu mali byť zápisnice oznámené spoločnosti Montana Management a pokiaľ sa tak nestalo, boli zabezpečovacie opatrenia obsolétne a bolo potrebné nariadiť ich zrušenie. Cour administrative d'appel de Paris (Odvolací správny súd Paríž, Francúzsko) rozsudkom z 24. októbra 2019 tento rozsudok potvrdil.

- 18 Instrubel podala kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) – vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania –, a tvrdila, že ochranné zabezpečovacie opatrenie sa má oznámiť len dlžníkovi uvedenému v exekučnom titule, na ktorom sa toto opatrenie zakladá, k čomu v prejednávanej veci došlo, keďže exekučný titul sa ako dlžníka týkal štátu Iraku a bol tomuto štátu doručený.
- 19 V tejto súvislosti si vnútroštátny súd kladie otázku o vlastníctve aktív, v súvislosti s ktorým boli vykonané ochranné zabezpečovacie opatrenia. Na to, aby boli tieto ochranné zabezpečovacie opatrenia legálne a vyvolávali účinky, je totiž podľa francúzskeho práva potrebné, aby aktíva, ktorých sa tieto opatrenia týkajú, boli vo vlastníctve dlžníka uvedeného v exekučnom titule, v tomto prípade štátu Irak.
- 20 V prejednávanej veci však boli tieto aktíva zmrazené z dôvodu označenia spoločnosti Montana Management nariadením č. 1210/2003. Okrem toho účelom zmrazenia aktív podľa tohto nariadenia bol ich prevod na nástupnícke štruktúry Fondu rozvoja pre Irak (ďalej len „Fond rozvoja“), ktorého dôsledkom bol prevod vlastníctva týchto aktív na štát Irak.
- 21 Uvedený súd si teda kladie otázku, či zmrazené aktíva zostávajú až do rozhodnutia príslušného vnútroštátneho orgánu o prevode vlastníctvom osôb označených týmto nariadením, v tomto prípade spoločnosti Montana Management, alebo či zmrazené finančné prostriedky patria od nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia tomuto Fondu rozvoja, čiže štátu Iraku, keďže vzhľadom na prevod upravený týmto nariadením sa zmrazené aktíva nemajú vrátiť do majetku osôb označených týmto nariadením.
- 22 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Vykladajú sa [článok] 4 ods. 2, 3 a 4, [ako aj článok] 6 nariadenia [č. 1210/2003] v tom zmysle, že:
- až do vydania rozhodnutia o prevode [do Fondu rozvoja] zostávajú zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje vlastníctvom fyzických a právnických osôb, orgánov a subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov,
 - alebo sú tieto zmrazené finančné prostriedky vlastníctvom [Fondu rozvoja] už od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktoré v prílohách III a IV označuje fyzické a právnické osoby, orgány a subjekty spojené s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov?
2. V prípade, že by sa na prvú otázku odpovedalo tak, že zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje sú vlastníctvom [Fondu rozvoja], vykladajú sa [článok] 4 ods. 2, 3 a 4, [ako aj článok] 6 nariadenia [č. 1210/2003] v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa bez predchádzajúceho povolenia príslušného vnútroštátneho orgánu vykonalo na zmrazených aktívach opatrenie bez privlastňujúceho účinku, akým sú súdna zábezpeka alebo ochranné zabezpečovacie opatrenie, ktoré sú upravené vo francúzskom občianskom exekučnom poriadku? Alebo sa tieto ustanovenia vykladajú tak, že povolenie tohto vnútroštátneho orgánu vyžadujú až v čase uvoľnenia zmrazených finančných prostriedkov?“

Vec C-754/21

- 23 Rozsudkom *Gerechthof's-Gravenhage* (Odvolací súd Haag, Holandsko) z 31. októbra 2000, ktorý sa stal vykonateľným vo Francúzsku uznesením predsedu Tribunal de grande instance de Paris (Všeobecný súd Paríž) z 31. augusta 2011, bola štátu Irak a centrálnej banke Iraku spoločne a nerozdielne uložená povinnosť zaplatiť určitú sumu spoločnosti Heerema, založenej podľa holandského práva.
- 24 Dňa 28. júla 2011 dala Heerema vykonať ochranné zabezpečovacie opatrenia v spoločnosti BNP Paribas týkajúce sa cenných papierov, ktoré mala v držbe Montana Management. Tieto ochranné zabezpečovacie opatrenia boli v júni a septembri 2014 premenené na príkázanie pohľadávky a na priamy predaj.
- 25 Dňa 12. decembra 2014 podala Montana Management na exekučný súd v rámci Tribunal de grande instance de Bobigny (Všeobecný súd Bobigny) proti spoločnosti Heerema návrh, aby tento súd vyhlásil neplatnosť a obsolétnosť zabezpečovacích opatrení a nariadil ich zrušenie.
- 26 Rozsudkom z 12. mája 2015 tento súd z procesných dôvodov zamietol návrh spoločnosti Montana Management. Rozsudkom z 28. februára 2019 Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž) zrušil tento rozsudok a potvrdil príkázanie pohľadávky a priamy predaj z dôvodu, že o zmrazených finančných prostriedkoch sa predpokladá, že patria štátu Irak.
- 27 Montana Management podala kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, a v prvom rade namieta proti uplatneniu domnienky, že zmrazené finančné prostriedky patria štátu Irak. Tvrdí, že tieto finančné prostriedky zostávajú jej vlastníctvom až do rozhodnutia o prevode do Fondu rozvoja, keďže zmrazenie finančných prostriedkov znamená dočasné opatrenie, ktoré nezasahuje do vlastníckeho práva.
- 28 V druhom rade Montana Management tvrdí, že Heerema mala získať predchádzajúce povolenie príslušného vnútroštátneho orgánu podľa článku 6 nariadenia č. 1210/2003, pretože doručenie aktu o premene zahŕňa okamžité príkázanie pohľadávky veriteľovi.
- 29 Vnútroštátny súd si kladie otázku, či zmrazené aktíva zostávajú vlastníctvom právnických osôb, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie, až do rozhodnutia príslušného vnútroštátneho orgánu o prevode do Fondu rozvoja, alebo či tieto aktíva patria do tohto fondu už od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktoré označilo uvedené osoby.
- 30 Za predpokladu, že zmrazené aktíva patria do uvedeného fondu už od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktorým bola v tomto prípade Montana Management zapísaná do zoznamu spoločností, na ktoré sa vzťahuje predmetné zmrazenie, vzniká otázka platnosti zabezpečovacích opatrení vzhľadom na to, že neexistuje predchádzajúce povolenie vnútroštátneho orgánu na používanie zmrazeného majetku.
- 31 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vykladajú sa [článok] 4 ods. 2, 3 a 4, [ako aj článok] 6 nariadenia č. 1210/2003 v tom zmysle, že:

- až do vydania rozhodnutia o prevode [do Fondu rozvoja] zostávajú zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje vlastníctvom fyzických a právnických osôb, orgánov

a subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov,

- alebo sú tieto zmrazené finančné prostriedky vlastníctvom [Fondu rozvoja] už od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktoré v prílohách III a IV označuje fyzické a právnické osoby, orgány a subjekty spojené s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov?

2. V prípade, že by sa na prvú otázku odpovedalo tak, že zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje sú vlastníctvom [Fondu rozvoja], vykladajú sa články 4 a 6 nariadenia č. 1210/2003 v tom zmysle, že vykonanie zabezpečovacieho opatrenia vzťahujúceho sa na zmrazené aktíva podlieha predchádzajúcemu povoleniu príslušného vnútroštátneho orgánu? Alebo sa tieto ustanovenia vykladajú tak, že povolenie tohto vnútroštátneho orgánu vyžadujú až v čase uvoľnenia zmrazených finančných prostriedkov?“

O konaní na Súdnom dvore

- 32 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 20. januára 2022 boli veci C-753/21 a C-754/21 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O návrhoch na začatie ústnej časti konania

- 33 Návrhmi podanými 25. júla a 7. novembra 2022 Instrubel a Heerema požiadali o začatie ústnej časti konania podľa článku 83 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, pričom poukázali na existenciu určitých nových skutočností, ktoré by mohli mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora.
- 34 Tieto nové skutočnosti podľa nich spočívali po prvé vo výmaze mena spoločnosti Montana Management zo zoznamu osôb a subjektov, na ktoré sa má vzťahovať zmrazenie aktív, pričom k tomuto výmazu došlo po podaní písomných pripomienok účastníkov konania vo veci samej a oprávnených subjektov uvedených v článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.
- 35 Ak by totiž Súdny dvor odpovedal na prvé otázky vo veciach C-753/21 a C-754/21 tak, že zmrazené aktíva zostávajú až do rozhodnutia o prevode do Fondu rozvoja vlastníctvom subjektov, na ktoré sa vzťahuje opatrenie na zmrazenie finančných prostriedkov, z dôvodu tohto výmazu by to znamenalo, že tieto aktíva, ktoré ešte neboli prevedené do tohto Fondu rozvoja, budú vrátené tejto spoločnosti. Takýto dôsledok by bol v rozpore s cieľmi nariadenia č. 1210/2003.
- 36 Po druhé je otvorenie ústnej časti konania údajne odôvodnené okolnosťou, že Montana Management po smrti svojho predsedu a právneho zástupcu, ku ktorej došlo počas roka 2020, už nemá aktívnu procesnú legitimáciu.
- 37 Po tretie je údajne potrebné diskutovať o vplyve décret n° 2015-1134 du 11 septembre 2015 relatif aux modalités de transfert de fonds et de ressources économiques aux mécanismes successeurs du Fonds de développement pour l'Iraq (dekrét č. 2015-1134 z 11. septembra 2015 o podmienkach prevodu finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov na nástupnícke štruktúry Fondu rozvoja pre Irak) a rozsudku Tribunal judiciaire de Grasse (Všeobecný súd Grasse, Francúzsko) z 12. januára 2021 na prejudiciálne rozhodnutie Súdneho dvora.

- 38 V tejto súvislosti treba uviesť, že v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku môže Súdny dvor kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o začatí alebo opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak účastník konania uviedol po skončení tejto časti konania novú skutočnosť, ktorá môže mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, ktoré ešte nebolo prejednané.
- 39 V prejednávanej veci Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta usudzuje, že na základe návrhov na začatie prejudiciálneho konania a písomných pripomienok má k dispozícii všetky informácie potrebné na rozhodnutie o týchto návrhoch na začatie prejudiciálneho konania a že skutočnosti, ktoré Instrubel a Heerema uviedli vo svojich návrhoch z 25. júla a 7. novembra 2022 a ktorých dosah na konania vo veciach samých má posúdiť vnútroštátny súd, nepredstavujú nové skutočnosti, ktoré by mohli mať rozhodujúci vplyv na prejudiciálne rozhodnutie Súdneho dvora.
- 40 Nie je preto potrebné nariadiť začatie ústnej časti konania.

O prejudiciálnych otázkach

O prvých otázkach vo veciach C-753/21 a C-754/21

- 41 Svojimi prvými otázkami v prejednávaných veciach, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 4 ods. 2 až 4 a článok 6 nariadenia č. 1210/2003 majú vykladať v tom zmysle, že zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje zostávajú až do rozhodnutia o prevode do Fondu rozvoja vlastníctvom fyzických a právnických osôb, orgánov a subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie, alebo či tieto finančné prostriedky a hospodárske zdroje patria tomuto Fondu rozvoja už od nadobudnutia účinnosti nariadenia, ktoré označuje osoby, orgány a subjekty, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie.
- 42 V tejto súvislosti článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1210/2003 stanovuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, ktoré patria osobám označeným Výborom pre sankcie a vymenovaným v prílohe IV tohto nariadenia, alebo ktoré sú vo vlastníctve alebo držbe týchto osôb.
- 43 Článok 6 uvedeného nariadenia v odseku 1 stanovuje výnimky, ktoré za podmienok vymenovaných v tomto odseku umožňujú, aby príslušné orgány povolili používanie určitých zmrazených finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov. Odsek 2 tohto článku stanovuje, že vo všetkých prípadoch, ktoré nie sú uvedené v spomenutom odseku 1, sa finančné prostriedky a hospodárske zdroje uvoľnia len na účely ich prevodu do Fondu rozvoja. V dôsledku tohto prevodu sa štát Irak stáva vlastníkom prevedených aktív.
- 44 Zo znenia článku 4 ods. 2 v spojení s článkom 6 toho istého nariadenia tak vyplývajú dve odlišné etapy spočívajúce jednak v zmrazení aktív a jednak v prevode týchto aktív do Fondu rozvoja.
- 45 Konkrétne článok 6 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1210/2003 v súlade s odsekom 23 rezolúcie č. 1483 (2003) stanovuje, že príslušné vnútroštátne orgány môžu povoliť používanie určitých zmrazených finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, ak sú predmetom záložného práva zriadeného súdnym, správnym alebo rozhodcovským orgánom prijatým pred 22. májom 2003 alebo predmetom rozhodnutia súdneho, správneho alebo rozhodcovského

orgánu prijatého pred uvedeným dátumom. Inak povedané a ako vyplýva aj z odôvodnenia 4 nariadenia č. 1799/2003, za predpokladu, že zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú predmetom takéhoto záložného práva alebo takéhoto rozhodnutia, by táto okolnosť mohla postačovať na zrušenie ich zmrazenia, aby sa umožnilo ich používanie a aby sa tak vyňali z požiadavky na ich prevod do Fondu rozvoja.

- 46 Naopak, ak by sa malo usúdiť, že prevod do Fondu rozvoja sa uskutoční automaticky v okamihu zmrazenia, článok 6 ods. 1 nariadenia č. 1210/2003 by bol zbavený akéhokoľvek potrebného účinku.
- 47 Odsek 23 rezolúcie č. 1483 (2003) tento záver neoslabuje. Hoci totiž tento odsek stanovuje okamžitý prevod aktív do Fondu rozvoja, samotné jeho znenie podmieňuje tento prevod absenciou záložného práva zriadeného súdnym, správnym alebo rozhodcovským orgánom alebo rozhodnutia takéhoto orgánu, ktoré by mohli mať za následok odklad alebo zrušenie uvedeného prevodu.
- 48 Okrem toho aj z odôvodnenia 5 nariadenia č. 1210/2003 vyplývajú dve etapy spomenuté v bode 44 tohto rozsudku, keďže uvádza jednak, že prevod finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov do Fondu rozvoja v nadväznosti na zmrazenie týchto aktív uskutočňujú členské štáty, a jednak, že na to, aby sa im umožnilo uskutočniť tento prevod, treba prijať ustanovenia na zrušenie zmrazenia. Prevod sa teda uskutočňuje ako aktívne opatrenie zo strany členských štátov po zmrazení, a to až po zrušení tohto zmrazenia v súlade s podmienkami stanovenými na tento účel týmto nariadením.
- 49 V dôsledku toho samotná existencia ustanovení upravujúcich postup prevodu do Fondu rozvoja preukazuje, že k takémuto prevodu nedochádza automaticky samotným zmrazením dotknutých aktív. Hoci je prevod v rámci nariadenia č. 1210/2003 povinný, nič to nemení na skutočnosti, že k nemu dochádza až po zmrazení a že predstavuje odlišnú etapu vo vzťahu k tomuto zmrazeniu.
- 50 Pokiaľ ide konkrétnejšie o pojem „zmrazenie“, ako je definovaný v bodoch 4 a 5 článku 1 tohto nariadenia, a o to, či zmrazenie môže samo osebe viesť k zmene vlastníctva zmrazených aktív, Súdny dvor už rozhodol, že opatrenie spočívajúce v zmrazení finančných prostriedkov je ochranným opatrením, ktorého cieľom nie je zbaviť osoby, ktorých sa opatrenie týka, ich vlastníctva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 358), pričom toto opatrenie je dočasným a svojou povahou vratným opatrením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2015, Ezz a i./Rada, C-220/14 P, EU:C:2015:147, bod 113).
- 51 Z toho vyplýva, že opatrenie spočívajúce v zmrazení aktív nemá samo osebe vplyv na vlastníctvo aktív, na ktoré sa toto opatrenie vzťahuje.
- 52 V tejto súvislosti treba spresniť, že okolnosť, že cieľom nariadenia č. 1210/2003 je previesť zmrazené aktíva do Fondu rozvoja, nemôže, pokiaľ ide o etapu predchádzajúcu tomuto prevodu, odôvodniť výklad pojmu „zmrazenie“, ktorý by bol odlišný od výkladu zvoleného v rámci iných nariadení týkajúcich sa reštriktívnych opatrení, ktoré takýto prevod nestanovujú, a to o to viac, že tento pojem je vo väčšine týchto nariadení definovaný rovnako.

- 53 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na prvé otázky vo veciach C-753/21 a C-754/21 odpovedať, že článok 4 ods. 2 až 4 a článok 6 nariadenia č. 1210/2003 sa majú vykladať v tom zmysle, že zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje zostávajú až do rozhodnutia o prevode do Fondu rozvoja vlastníctvom fyzických a právnických osôb, orgánov a subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie.

O druhých otázkach vo veciach C-753/21 a C-754/21

- 54 Vzhľadom na odpoveď na prvé otázky v prejednávanych veciach nie je potrebné odpovedať na druhé otázky.

O trovách

- 55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 4 ods. 2 až 4 a článok 6 nariadenia Rady (ES) 1210/2003 zo 7. júla 2003 o niektorých osobitných obmedzeniach hospodárskych a finančných vzťahov s Irakom, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) 2465/96, naposledy zmeneného nariadením Rady (EÚ) č. 85/2013 z 31. januára 2013,

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

zmrazené finančné prostriedky a hospodárske zdroje zostávajú až do rozhodnutia o prevode do Fondu rozvoja vlastníctvom fyzických a právnických osôb, orgánov a subjektov spojených s režimom bývalého prezidenta Saddáma Husajna, na ktoré sa vzťahuje zmrazenie.

Podpisy